

δαγκαμιά ή, δακ-καμιά 'Απουλ. (Καλημ.) δαγκαμιά Κορσ. κ.ά. *danгамία* Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.) *danгамία* Καλαβρ. (Βουν. Μπόβ.) δακ-κά-μιά Κύπρ. δακαμιά Νάξ. ('Απόρυνθ.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ α μ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά α.

1) Δ α γ κ α μ α 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: "Εβαλα μὰ δ-δαν-γαμιά 'ς τὸ σπωμί (= ψωμί) Κιλκβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) || "Ἄσμ.

Δυὸ μηλαράκια σου 'στείλα, τὸ ἓνα δαγκαμένο, ἀνάμεσα 'ς τὴ δαγκαμιά φιλή σου 'χω στελμένο Κορσ.

'Αφοῦ τὰ ἐκατάσχισα ἀπὸ τὲς δακ-κάμίες μου, ἀκόμη ὡς τὴν σήμερον φαίνονται οἱ νυζιές μου Κύπρ. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ α μ α 1. β) Τὰ ἔγνη, τὰ ἀποτυπώματα τοῦ δῆγματος Νάξ. ('Απόρυνθ.): "Ακόμη φαίνεται ἡ δακαμιά πάνω 'ς τὸ χέρι μου, κ' εἶναι τρεῖς χρόνοι τώρα ποὺ μ' ἐδάκασε. 'Ιὰ ξάνοιε οἱ δακαμίες ποὺ μοῦ 'καμε! 2) 'Ο βλωμός, ἡ μπουκκιά Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ.): Μίαν *danгамίαν* ἔτρωγε ἐκείνη καὶ μίαν ἔρριπτε τοῦ δ-δύδ-δου (μίαν μπουκκιὰν ἔτρωγεν ἐκείνη καὶ μίαν ἔρριπτεν εἰς τὸν σκύλλον) Βουν. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ α μ α σ ι ἄ 2.

δαγκαμὸς ὁ, Μακεδ.

Έκ τοῦ ρ. δ α γ κ α ν ω.

Δ α γ κ α μ α 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' αὐτὸ καὶ συνών.

δαγκάνα ή, 'Ελαφόν. "Ηπ. (Κουκούλ.) Μακεδ. (Δασο-χώρ.) Μῆλ. Πελοπν. (Μεγαλοχ. Μονεμβασ.) Πόρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν. 'Αστακ. Γαλαξ. Φθιώτ. Φωκ.) κ.ά.— Δ. Λουκοπ., Νεοελλην. Μυθολ., 79—Ν. Έστ. 12, 876—Λεξ. Βλαστ., 435 *dagána* 'Αντίπαξ. 'Ερεικ. Κέρκ. Κρήτ. (Χαν. κ.ά.) Μύκ. Παξ. Πελοπν. (Λεῦκτρ. Λίμπερδ.) Σάμ. ("Αγιος Κωνσταντ.)

Έκ τοῦ ρ. δ α γ κ α ν ω.

1) Έκατέρω τῶν χηλῶν τοῦ θαλασσίου καὶ ποταμίου καρ-κίνου, τοῦ ἀστακοῦ, τοῦ χερσαίου σκορπίου καὶ τῶν ἀραχνῶν 'Αντίπαξ 'Ερεικ. "Ηπ. (Κουκούλ.) Κέρκ. Μακεδ. (Δασο-χώρ.) Μῆλ. Μύκ. Παξ. Πελοπν. (Λίμπερδ. Λεῦκτρ. Μεγα-λοχ. Μονεμβασ.) Πόρ. Σάμ. ("Αγιος Κωνσταντ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν. 'Αστακ. Γαλαξ.) — Δ. Λουκοπ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ. 435: "Η δαγκάνα τοῦ κάβουρα Μονεμβασ. "Ενας παραβίδαρος μὲ δυὸ δαγάνες θεόρατες ἐπιδάστηκε 'ς τὸ παραγάδι τοῦ Τραβούκου 'Ερεικ. "Η καφαλὴθρα ἔχ' δαγκάνις ἀπὸ πίσου κὶ τσιουμπάει, ἀλλὰ δὲν σ' κάψ' κακὸ (καφαλὴθρα = σκολόπενδρα) Δασοχώρ. "Εχοντε οἱ μαλ-λιαροὶ κάβουρες μὲ δαγκάνα, κὶ ἅμα σὲ δαγκώσῃ, χάθηκες 'Ελαφόν. Οὐ κάβ'ρας ἀπόλ'σι τ'ς δαγκάνις του, σὰν κοντᾶς, πιάσ' τουν Αἰτωλ. Κάποιοις κάβουρας ἦταν κοντά του, ἔκο-βε μὲ τίς δαγκάνες του σάρκες ἀπὸ τὸ ψόφιο φίδι καὶ τίς κα-τάτινε Δ. Λουκοπ., ἐνθ' ἄν. Συνών. δ α γ κ α ν ἄ ρ ι 1, δ α γ κ ἄ ν ι, δ α γ κ α ν ι ἄ ρ η ς 3, δ α γ κ α ν ο ῦ ρ α 1, δ α γ κ α ν ο ῦ ρ ι, δ α γ κ ο ῦ ν α 1, κ α β ο υ ρ ο τ σ ι μ-π ῖ δ α, τ σ ι μ π ῖ δ α, χ α λ ῖ, χ α χ ἄ λ ι. 2) "Η μυοπαγίς Κρήτ. (Χαν. κ.ά.) Πελοπν.: Φάε σὺ πρῶτα νὰ σὲ ἰδῶ, γιατί ἐγὼ δὲ γατέχω νὰ τὸ πάρω ἀπὸ τὴ δαγάνη (ἐκ παρα-μυθ., λέγει ὁ οἰκοδίατος μῦς πρὸς τὸν ἀγροδίατον) Κρήτ. Συνών. δ ό κ α ν ο, κ α τ σ ο ῦ λ α, ξ υ λ ο κ α τ σ ο ῦ λ α, π ο ν τ ι κ ο δ ό κ α ν ο, π ο ν τ ι κ ο π α γ ῖ δ α, π ο ν τ ι-κ ο π ῖ ἄ σ τ ρ α, φ ἄ κ α. 3) Εὐλινος μοχλὸς πρὸς τιθά-σευσιν τῶν ὑποζυγίων κατὰ τὸ πετάλωμα Στερελλ. (Αἰ-τωλ. 'Ακαρναν. Φθιώτ. Φωκ.) 4) Μεταφ., ἡ λύπη, ἡ στε-

νοχωρία Ν. Έστ., ἐνθ' ἄν.: "Ανήλεη δαγκάνα τῆς ἔσφιγγε τὴν καρδιά.

δαγκανάκι τό, Μῆλ. *daganáx* 'Θράκ. (Μέτρ.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ ἄ ν α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά κ ι.

1) "Η μικρὰ μυοπαγίς Μῆλ. Πβ. δ α γ κ ἄ ν α 2. 2) Τὸ στόμα νηπίου 'Θράκ. (Μέτρ.): "Ἄσμ.

Πιγουνάξ' *daganáx*, δυὸ τρυπόπ'λα, δυὸ φιγίτια, δυὸ γαιτάνια κουτρουπάξ' - κουτρουπάξ'.

δαγκανάρα ή, Στερελλ. (Μύτικ.) *daganára* Καστ. Κεφαλλ. Λευκ. Μεγανήσ.

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ α ν ἄ ρ ι κατὰ τύπ. μεγεθ.

1) Έκατέρω τῶν χηλῶν τοῦ καρκίνου, μεγάλη δαγκάνα ἐνθ' ἄν.: "Ο κάβουρας μὲ τσι δαγανάρες του Κεφαλλ. Κα-θὼς ἐπῆα νὰ τὸν πιάσω, μοῦ μάτωσε τὸ χέρι μὲ τὴ δαγα-νάρη του. Κεφαλλ. Πβ. δ α γ κ ἄ ν α 1. 2) Χονδρὸν σχοινίον διὰ τὴν ἀκίνητοποίησιν τοῦ ἀνεμομύλου Καστ. β) Δύο κυρτὰ μεγάλα ξύλα τὰ ὁποῖα ἐφάπτονται τοῦ κυρίου ἄξονος τοῦ ἀνεμομύλου, διὰ νὰ ἐπιβραδύνουν τὴν περιστροφὴν του, ὅταν ὁ ἀνεμος εἶναι πολὺ δυνατὸς Καστ.: Φερμάρω τίς δαγανάρες.

δαγκανάρι τό, "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Τῆν. ('Ιστέρν.) — Α. Βαλαωρ., "Εργα 3, 211, 216 — Λεξ. Βλαστ. 435 Δη-μητρ. *daganári* "Ηπ. (Πάργ.) Λευκ. Σῦρ.

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ ἄ ν α καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ά ρ ι.

1) Έκατέρω τῶν χηλῶν τῶν ὀστρακοειδῶν, μικρὴ δαγ-κάνη (καρκίνου, ἀστακοῦ, παραβίδας κ.τ.τ.) "Ηπ. (Ζαγόρ. Πάργ. κ.ά.) Λευκ. Σῦρ. Τῆν. ('Ιστέρν.) — Λεξ. Βλαστ., 435 Δημητρ.: Τὰ δαγανάρια τοῦ κάβουρα Σῦρ. Οἱ ἄλλοι ἀστα-κοί, οἱ πολίτικοι, δὲν ἔχουν μεγάλα μυστάκια, ἀλλὰ μεγά-λα δαγανάρια αὐτόθι. "Ο καλόγερος εἶναι ἀστακὸς μὲ μεγά-λα δαγανάρια καὶ χωρὶς μυστάκια Πάργ. Τὰ μπροστινὰ τοῦ ἀστακοῦ τὰ λέμε δαγκανάρια, εἶναι δυνατὰ αὐτὰ 'Ιστέρν. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ ἄ ν α 1 2) Εἶδος μεγάλου καὶ ἀγρίου ἰχθύος, ὁμοιάζοντος πρὸς λαβράκι "Ηπ. (Πάργ.): Ζοῦνε οἱ σαρδέλες σὲ μεγάλα κοπάδια καὶ ὅταν τίς κυνη-γᾶνε τὰ δαγανάρια, τρέχουν σὰν τρελλές. β) Μεταφ., ὁ σιδη-ροῦς καρκίνος, ἡ τανάλια Α. Βαλαωρ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Δημητρ.: Ποίημ.

Μὲ δαγκανάρια, μὲ σχοινὶ | τὰ χέρια ξεκλειδώνει καὶ τὰ φορτώνει σίδερα

Α. Βαλαωρ., ἐνθ' ἄν., 211. Συνών. μ α σ ι ἄ, τ α ν ἄ λ ι α.

δαγκανᾶς ὁ, ἐνιαχ. *daganáx* Κεφαλλ.

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ ἄ ν α διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -ᾶ ς.

Τὸ πτηνὸν 'Αετομάχος ὁ ἐρυθροκέφαλος (*Lanius senator*) τῆς οἰκογ. τῶν 'Αετομαχιδῶν (*Lanidae*), ἡ τῶν ἀρχαίων δακνᾶς καὶ δακνίς. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ ο ς 2.

δαγκανάτσα ή, "Ηπ. (Δρόβικν. Δρόπολ. Τσαμαντ.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ ἄ ν α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά τ σ α.

Εὐλιν ἐπίμηκες, διχαλωτὸν κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον, χρη-σιμοποιούμενον διὰ τὴν σύλληψιν διαφόρων ἀντικειμένων. Συνών. δ ι κ ο ῦ λ ι, δ ι κ ρ ἄ ν ι, δ ι φ ο ῦ ρ κ ι, δ ι χ ἄ λ α, δ ι χ ἄ λ ι, θ ρ ι ν ἄ κ ι.

δαγκάνι τό, ἐνιαχ. *dagáni* Πελοπν. ("Αρν. Ζελίν.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α γ κ ἄ ν α.

Έκατέρω τῶν χηλῶν τοῦ σκορπιου ἐνθ' ἄν.: "Ο σκορπιὸς ἔχει δαγάνη. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ ἄ ν α 1.

